

The Predictive Power of Canonic Variables Regarding Students' Academic Achievements in Common Compulsory Courses on Undergraduate General Academic Achievements¹

Assist. Prof. Dr. Recep Gür

Eskişehir Osmangazi University-Türkiye

ORCID: 0000-0002-3686-4199

e-mail:math.recepgur@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Ersin Türe

Erzincan Binali Yıldırım University-Türkiye

ORCID: 0000-0001-8110-575X

e-mail ersinture@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Mustafa Köroğlu

Erzincan Binali Yıldırım University-Türkiye

ORCID: 0000-0001-9610-8523

e-mail mustafa.koroglu@erzincan.edu.tr

Abstract

To maintain the structure of society, the curriculum is structured to convey the essence and values of society to the younger generations. In this context, "(5-ı) courses" in the Higher Education Law serve this understanding. While Foreign Language, Turkish, Atatürk's Principles, and History of Revolution are common compulsory courses for at least two semesters in undergraduate and associate degree programs, the Computer course was no longer a common compulsory course in 2018. In line with this study, students' first semester (Turkish-I, Atatürk's Principles, and Revolution History I, Foreign Language-I, Computer-I) and the second semester (Turkish-II, Atatürk's Principles, and Revolution History-II, Foreign Language-II, Computer-I) II) It is aimed to determine the predictive power of the canonical variables (u_1 and v_1) produced from the academic achievements in the courses on the undergraduate general academic achievement grade point averages (UGPA). The acceptable level of correlation between the achievement scores of the students in the first and second term (5-ı) courses shows that these courses are a continuity of each other and support the progressive and cumulative feature. It was concluded that " v_1 canonical variable" and academic achievement scores in Computer I-II and Foreign Language II were significant predictors of UGPA. It was concluded that " v_1 canonical variable" and Atatürk's Principles and History of Revolution I-II, Foreign Language I and Turkish I-II academic achievement scores were not a significant predictor of UGPA. It is recommended to carry out studies in cooperation with the MEB and YOK in order to ensure that students have the necessary competencies for distance education and to revise the MEB curriculum of these courses in a way that improves the readiness level of students in the context of gradualism from secondary education to the first semester of university.

Keywords: University, Common compulsory courses, 5ı courses, Canonical correlation, Academic achievement

**E-International
Journal of
Educational Research**

Vol: 14, No: 2, pp. 350-364

Research Article

Received: 2022-12-22

Accepted: 2023-04-10

Suggested Citation

Gür, R., Türe, E. & Köroğlu, M. (2023). The predictive power of canonic variables regarding students' academic achievements in common compulsory courses on undergraduate general academic achievements, *E-International Journal of Educational Research*, 14 (2), 350-364, DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1222852>

¹ Part of this study was presented as an oral presentation at 9th International Congress On Social Sciences - Humanities and Education, Turkey. February, 23 2021.

Extended Abstract

Problem: Societies cannot leave their continuity to chance. Values and experiences established in society are transferred to other generations (Durkheim, 1956). Educational institutions take a functional role in ensuring the continuity of society by transferring values to other generations. Universities in Turkey apply for education programs in many different fields and fields of specialization at the undergraduate level (YÖK, 2022). Compulsory common courses are given in all these undergraduate areas. The aims and functions of common courses are included in the relevant articles of the higher education law numbered 2547 (YÖK, 2022).

Collective consciousness is the common beliefs and emotions of the average citizens of the same society forming a certain system through their own experiences (Durkheim, 1964; Swingewood, 1998). In addition, social consciousness is an important point in the transition from mechanical solidarity to organic solidarity (Newton, 2000). Because as we move from collective consciousness to the organic solidarity process, fewer people are under the influence of collective consciousness (Ritzer & Stepnisky, 2019).

In summary, it is seen that the aims and main principles of higher education law in Turkey are prepared with a functionalist understanding in the context of social solidarity and collective consciousness concepts. It can be said that the courses included in paragraph 1 of the 5th article of the Higher Education Law No. 2547 add functionality to these purposes (YÖK, 2022). The achievement scores of the students in these courses of the teaching process were discussed within the framework of functionalist understanding. At the end of the study, the aims and main principles of YÖK are discussed in the context of the socialization, collective awareness, and social solidarity functions of the 51 courses. In summary, it is seen that the aims and main principles of higher education law in Turkey are prepared with a functionalist understanding in the context of social solidarity and collective consciousness concepts. It can be said that the courses included in paragraph 1 of the 5th article of the Higher Education Law No. 2547 add functionality to these purposes. The achievement scores of the students in these courses of the teaching process were discussed within the framework of functionalist understanding.

In this study, students' first semester (Turkish-I, Atatürk's Principles, and Revolution History I, Foreign Language-I, Computer-I) and the second semester (Turkish-II, Atatürk's Principles, and Revolution History-II, Foreign Language-II, Computer-I) II) It is aimed to determine the predictive power of the canonical variables produced from the academic achievements in the courses on the undergraduate general academic achievement grade point averages (UGPA).

Method: This research is in the predictive correlational research model (Fraenkel, Wallen & Hyun, 2012). The study group of the research was formed by the students of the 2015 graduate primary and secondary education students who registered in the 2011-2012 Academic Year Fall Semester at the public University Faculty of Education Department of Elementary Mathematics Teaching and took the "(5-1) common compulsory courses, respectively. consists of 122 undergraduate students in the relevant semesters.

Findings: As a result of the canonical correlation analysis, the "u1 canonical variable" calculated for the academic achievement scores (set-1) of the undergraduate students in the first semester (5-1) courses, and the "v1 canonical variable" calculated for the academic achievement scores (set-2) in the second semester (5-1) courses A canonical relationship at the level of .68 was found between the "canonical variable". The fact that there is an acceptable relationship between students' academic achievement (set-2) in the first semester (set-1) and second semester (5-1) courses supports the cumulative feature of these courses as a continuation of each other. According to the principles of curriculum development, it is appropriate to have a high-level relationship between the first-semester and second-semester courses. This situation can be explained by the gradualness of the courses, their readiness for each other, and the cumulative progress of the information in the content.

Students' academic achievement scores in the second term (set-2) 5-1 courses explain 16% of the "u1" variable and 15.50% of the "v1" variable by the academic achievement scores in the first term (set-1) 5-1 lessons. According to the cross-loads, the academic achievement scores of the students in the

"Foreign Language-2" course, in the production of the "u1" variable; The academic achievement scores of the "Foreign Language-1" course also made the greatest contribution to the production of the "v1" variable.

As a result of stepwise regression analysis, it was concluded that only Computer I-II and Foreign Language II academic achievement scores and the "v1" variable were significant predictors of LGNO. It was concluded that Atatürk's Principles and Revolution History I-II, Turkish I-II and Foreign Language I academic achievement scores and the "u1" variable were not significant predictors of undergraduate general academic achievement grade point averages. It was concluded that Atatürk's Principles and Revolution History I-II, Turkish I-II and Foreign Language I academic achievement scores and the "u1" variable were not significant predictors of UGPA.

Discussion and Suggestions: In the process of social integration and creating collective consciousness, the acquisition of the basic values of the Republic of Turkey and the teaching of the constitutional language are important duties of educational institutions. Thus, the self-sustaining process of society becomes possible with the transfer of the common values of educational institutions to other generations. In line with the limitations of this research, it is thought-provoking that universities, which are constitutional institutions, adequately fulfill their functions in terms of gaining basic values. For this reason, it is recommended to work on the reorganization of the teaching programs of these courses given by distance education and to examine the adequacy of the lecturers and course materials.

The acceptable level of canonical relationship between undergraduate students' academic achievement scores in the first semester (5-ı) courses and the academic success in the second semester (5-ı) courses shows that these courses are progressive, they provide readiness for each other and the information in the content progresses cumulatively. However, while the canonical variable "u1" formed from the academic achievement scores in the first semester (5-ı) courses was not a significant predictor of UGPA, the variable "v1" formed from the academic achievement scores in the second semester (5-ı) courses were found to be a significant predictor. Undergraduate students are expected to start the undergraduate education process by achieving the achievements at the predecessor level of the gains in the common courses. Although there is a process of adaptation/adjustment to the environment and learning process of the students who have just started university, it may be due to the Ministry of National Education's inadequacy in creating readiness in the context of gradualness and accumulation from secondary education to the first semester of university. In this context, it is recommended to carry out studies in cooperation with the Ministry of National Education and YÖK to ensure that students have the necessary competencies for distance education and to revise the MEB curriculum of these courses from secondary education to the first semester of university in a way that will improve the readiness level of students in the context of progressiveness and accumulation.

Before the pandemic, common compulsory courses were excluded from the scope of Computers I-II in 2018 (Sağdıç, 2020). It was concluded that academic achievement scores in Computer I-II and Foreign Language II and "v1 canonical variable" calculated for the academic achievement scores in the second-semester (5-ı) courses were significant predictors of UGPA. This finding is compatible with the competencies of using Information Communication Technologies and multicultural communication in 21st-century values. Therefore, in today's world, where digital competencies become more important during and after the pandemic period, necessary studies should be carried out to reintroduce computer courses, which were taken from among the "(5-ı) courses" common compulsory courses in the article 5 of the Higher Education Law, into the article of law recommended.

Öğrencilerin Ortak Zorunlu Derslerdeki Başarılarının Bileşkesi Kanonik Değişkenlerin Lisans Genel Akademik Başarılarını Yordama Gücü²

Dr. Öğretim Üyesi Recep Gür

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Türkiye

ORCID: 0000-0002-3686-4199

math.recepgur@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Ersin Türe

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi -Türkiye

ORCID: 0000-0001-8110-575X

ersinture@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Köroğlu

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi-Türkiye

ORCID: 0000-0001-9610-8523

mustafa.koroglu@erzincan.edu.tr

Özet

Toplumun yapısını sürdürebilmek için genç kuşaklara toplumun özünü, değerlerini aktarılması amacıyla ders programları yapılandırılmaktadır. Yükseköğretim Kanundaki "(5-ı) dersleri" bu anlayışa hizmet etmektedir. Lisans ve ön lisans programlarında en az iki dönem ortak zorunlu ders olarak Türk dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi ve Yabancı Dil yer almakta ve 2018 yılında ise Bilgisayar dersi ortak zorunlu ders olmaktan çıkarılmıştır. Bu çalışma doğrultusunda, öğrencilerin birinci dönemki (set-1) 5-ı dersleri (Bilgisayar-I, Türkçe-I, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I, Yabancı Dil-I) ve devamı niteliğindeki ikinci dönemki (set-2) 5-ı derslerindeki (Bilgisayar-II, Türkçe-II, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi-II, Yabancı Dil-II) başarı puanlarından elde edilen kanonik değişkenlerin sırasıyla u1 ve v1'in lisans genel not ortalamalarını (LGNO) yordayıp yordamadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin birinci ve ikinci dönem (5-ı) derslerdeki başarı puanları arasında kabul edilebilir düzeyde korelasyon olması bu derslerin birbirinin devamı olduğunu, aşamalı ve birikimlilik özelliğini destekler nitelikte olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin Bilgisayar I-II ile Yabancı Dil II akademik başarı puanları ve ikinci dönem derslerdeki akademik başarı puanlarının bileşkesi "v1" değişkeni, LGNO'nun manidar yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I-II, Yabancı Dil I ve Türkçe I-II puanları ve birinci dönem 5-ı bileşkesi "u1" kanonik değişkeni LGNO'nun manidar yordayıcısı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, MEB ve YÖK işbirliği ile öğrencilerin hem uzaktan eğitim için gerekli yeterliklere sahip olmaları hem de bu derslerin MEB öğretim programlarının ortaöğretimden üniversite birinci döneme aşamalı bağlamında öğrencilerde hazırbulunuşluk düzeyini geliştirecek şekilde revize edilmesi bakımından çalışmalar yapılması önerilir. Ayrıca pandemi, doğal afetler (deprem, sel vb.) döneminde ve sonrasında önemini daha da hissettiren dijital yetkinliklerin değer kazandığı günümüz dünyasında bilgisayar derslerinin, Yükseköğretim Kanun maddesinde ortak zorunlu ders olarak yeniden yer alması hususunda gerekli çalışmaların yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Ortak zorunlu dersler, 5 i dersleri, Kanonik korelasyon, Akademik başarı

Önerilen Atıf

Gür, R., Türe, E. ve Köroğlu, M. (2023). Öğrencilerin ortak zorunlu derslerdeki başarılarının bileşkesi kanonik değişkenlerin lisans genel akademik başarılarını yordama gücü, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14 (2), 350-364, DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1222852>

**E-Uluslararası
Eğitim Araştırmaları
Dergisi**

Cilt: 14, No: 2, ss. 350-364

Araştırma Makalesi

Gönderim: 2022-12-22
Kabul: 2023-04-10

² Bu çalışmanın bir bölümü, 9. Uluslararası Sosyal Beşeri ve Eğitim Bilimleri Kongresi'nde 23 Şubat 2021 tarihinde sözlü özet bildiri olarak sunulmuştur

GİRİŞ

Toplum belirli bir coğrafyada ortak bir geçmişten ortak bir geleceğe yol alan işbirliği içindeki insanların oluşturduğu beraberlik olarak tanımlanabilir (Toprakçı, 2017). Toplumlar, devamlılıklarını tesadüflere bırakmaz ve ortaklığı/birliği ifade eden değerler ve yaşantıları kolektif bilinç ve toplumsallaştırma yol ve araçlarıyla sonraki nesillere aktarırlar. Kolektif bilinç, aynı toplumun ortalama vatandaşlarının ortak inançlarının ve duygularının kendilerine ait yaşantıları üzerinden belli bir sistemi oluşturmasıdır (Durkheim, 1964). Ayrıca toplumsal bilinç, mekanik dayanışmadan organik dayanışmaya geçiş sürecinde ki önemli bir noktadır. Çünkü kolektif bilinçten organik dayanışma sürecine geçildikçe daha az insan kolektif bilincin etkisi altında kalmaktadır (Ritzer ve Stepnisky, 2019). Swingewood'e (1998) göre, işlevselci yaklaşım, toplumun birbiri ile ilişkili parçalardan oluşan, bütünlük taşıyan ve denge kurma yönelimi olan bir sistem olarak görmektedir. Sistemin öğeleri işlevleri ölçüsünde değerli olup, bütünleştirme işlevi bulunmayan kavramlar değersizdir. Toplumsal bütünleşme, ortak değerler sistemi çerçevesinde gerçekleşmektedir.

Toplumsal bütünleşmenin bir aracı olarak toplumsallaşma, yetişkinlerin, tecrübesiz ya da daha genç bireyleri toplumsal yaşama hazırlama sürecidir (Durkheim, 1956). Durkheim'e (1956) göre toplumsal bütünleşmede, eğitim fenomeninin önemli bir yeri olup eğitim, toplumda işlevleri olacak olan bireylerin fiziksel, entelektüel ve ahlâki araçlarla donatılmasıdır. Toplumu oluşturan bireyler okul sisteminde yer aldıkları için eğitim, toplumun devamı için gerekli olan oydaşmayı (consensus) inşa etmektedir. Bu nedenle okul toplumsallaşmanın yapılandırılmasında önemli bir kurumdur. Bu eğitim fenomeninin kurumsal adı, yükseköğretimde üniversitelerdir. Üniversiteler, ortak amaçlara hizmet ederek toplumsal bütünleşmede rol alma çabasıdır.

Türkiye'de üniversiteler lisans düzeyinde çok farklı alanlarda ve uzmanlık alanlarında öğretim programları uygulamaktadır. Tüm bu lisans alanlarında, zorunlu olarak ortak dersler verilmektedir. Ortak derslerin amaçları ve işlevi 2547 sayılı yükseköğretim kanununun ilgili maddelerinde yer almaktadır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanun'un amaçlarına (YÖK, 2022, s. 5350) göre, bireylerin Türk toplumunun yapısına uygun olacak biçimde kolektif bilinç kazanmaları ve toplumsal dayanışmayı sağlamaları beklenmektedir. Ortak değerleri yüklenen bireyler toplumsal bütünleşmede ve toplumun evrimsel ve kontrollü değişmesi sürecinde rol alacaklardır. Böylece üniversite kurumunun, toplumun dengede kalması sürecinde ve sistemde önemli bir işleve sahip olduğu söylenebilir.

Bu amaçlara ulaşmak için yükseköğretimin planlanması, programlanması ve düzenlenmesi için belirlenen "Ana ilkeler"den biri ortak zorunlu derslerdir. Yükseköğretim düzeyinde de gerekli olan oydaşmayı sağlamak ve ortak değerler kazandırabilmek için öğretim programlarında ortak zorunlu dersler yer almaktadır. Vatandaşlık için gerekli olan değerleri ve becerileri geliştirmede, ortak zorunlu dersler önemli rol oynamaktadır (Newton, 2000). YÖK, 1981 yılında Türkiye'de zorunlu ortak dersleri, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5. Maddesinin 1 bendinde kabul etmiştir. Zorunlu ortak dersler, yabancı dil, Türk dili, Bilgisayar ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleridir. Bilgisayar dersi 1998'de eklenmiş; 2018 yılı itibarıyla Bilgisayar I-II dersleri 51 kapsamında kaldırılmıştır (Sağdıç, 2020). Zorunlu ortak dersler, en az iki yarıyıl uygulanmaktadır. Bu dersler genel olarak, üniversitelerin ön lisans ve lisans öğretim programlarında ilk iki dönem, haftada iki ya da üç ders saati verilmektedir. Eğitim fakültelerinde, ortak zorunlu dersler genel kültür dersleri olarak yer almaktadır.

Üniversiteler arasında zorunlu ortak derslerin uzaktan eğitim uygulama yöntemleri bakımından farklılıklar bulunmaktadır. Kimi üniversitelerde devam zorunluluğu bile olmadan eş zamanlı (senkron) dersler yaparak, kimi üniversitelerde ise asenkron şekilde öğrencilerin istedikleri zaman derse ilişkin kaydı izlemeleri yeterli bulunmaktadır (Kocatürk Kapucu, ve Uşun, 2020). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında doğrudan geri bildirim verilememesi ve öğrenci ile göz teması kuramama düşük etkileşim düzeyinden (öğrenci mikrofonunu ve kamerasını açmak istememesi; derse katılım zorunluğunun olmaması vb.) kaynaklı sorunlar nedeniyle öğretim elemanlarının da motivasyonlarında düşme ve çevrimiçi öğrenme ortamlarına ilgilerinin azalmasına neden olmaktadır (Bower, 2001; McLean, 2006). Lu, Liu ve Liu (2018) öğrencilerin de çoğunluğunun zorunlu ortak derslere yönelik motivasyonunun düşük olduğunu belirtmiştir.

Alan yazın incelendiğinde 2013 yılından sonra kimi üniversitelerde uzaktan eğitim ile zorunlu ortak derslerin gerçekleştirilebilmesine yönelik alınan karardan sonra, (5-1) derslerinin uzaktan eğitim ile

gerçekleştirilmesine yönelik değerlendirme ve betimleme çalışmaları yapılmıştır (Sümer, 2016; Işıklı 2017; Fidan, 2018; Korkmaz, ve diğerleri, 2018; Kapucu & Uşun, 2020; Kapucu ve Adnan, 2021). Bu çalışmalarda (5-ı) derslerinin uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmesiyle ilgili öğrencilerin görüşleri ve deneyimleri üzerine araştırmalar yapılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin, derslerin takip edemedikleri, etkileşim yetersizliği yaşadıkları, uzaktan eğitime uyum sağlayamadıkları, teknik ve tasarım sorunları yaşadıkları ve memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir.

Bu çalışmada, öğrencilerin ilk dönem (Yabancı Dil-I, Türkçe-I, Bilgisayar-I Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I) ve ikinci dönem (Yabancı Dil-II, Türkçe-II, Bilgisayar-II Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II) başarı puanlarından elde edilen kanonik (u1 ve v1) değişkenlerin, lisans genel akademik başarı not ortalamalarını yordayıp yordamadığının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada öğrencilerin birinci dönem ve ikinci dönem 5ı derslerdeki akademik başarıları ve ilgili dönemlerdeki akademik başarılarının bileşke fonksiyonu olan kanonik değişkenlerin lisans genel not ortalamalarını yordayıp yordamadığının belirlenmesi amaçlandığından yordayıcı korelasyonel araştırma modeli kullanılmıştır. Fraenkel, Wallen ve Hyun (2012)'a göre, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemenin yanı sıra yordayıcı değişkenlerden yola çıkarak yordanan değişkene ilişkin sonucun kestirilmeye çalışıldığı araştırmalar, yordayıcı korelasyon araştırmalarıdır.

2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinin ilköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü birinci ve ikinci öğretim programı olmak üzere 2011 Güz Döneminde kayıt yaptırap 2015'te mezun olan 122 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Çizelge 1'de çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler yer almaktadır.

Çizelge 1. Çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler

Öğretim Türü	Cinsiyet					
	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
I.Öğretim	46	76.70	14	23.30	60	49.20
II. Öğretim	44	71.00	18	29	62	50.80
Toplam	90	73.80	32	26.20	122	100

Çalışma grubunda I. Öğretim mezunu 60 öğrenci olup bunların 46'sı kız (%76.70), 14'ü erkek (%23.30); II. Öğretim mezunu ise 62 öğrenci olup bunların 44'ü kız (%71.00), 18'i erkek (%29.00) öğrencidir. Cinsiyet dağılımlarına göre tablo incelendiğinde ise, 90 kız (%73,80), 32 erkek (%26.20) öğrenci olmak üzere toplam 122 öğrenci bulunmaktadır.

3. Verilerin Toplanması

2011 Güz Döneminde kayıt yaptırap 2015 mezunu ilköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü öğrencilere ait cinsiyet, öğretim türleri ve 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılı I. Dönem ile II. dönem 5ı derslerdeki akademik başarıları puanlarının yanı sıra lisans genel not ortalamalarına ilişkin veriler, 2016 Mayıs ayında bir devlet üniversitesinden elde edilmiştir. İlgili dönemde, Bilgisayar derslerinin ortak zorunlu dersler arasından çıkarılmamış olmaması ve öğrencilerin Bilgisayar derslerindeki akademik başarılarına ilişkin veriler üzerinde de çalışmanın yürütülmesi önem arz etmektedir.

4. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacına yönelik olarak, lisans öğrencilerinin I. Dönem YÖK (5-ı) derslerdeki akademik başarıları ile II. Dönem YÖK (5-ı) derslerdeki akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi için kanonik korelasyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Birinci dönemdeki Yabancı Dil I, Türkçe I, Bilgisayar I, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I derslerdeki akademik başarı puanları bağımsız değişkenler; ikinci dönemdeki Yabancı Dil II, Türkçe II, Bilgisayar II, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II dersleri bağımlı

değişkenler olarak belirlenmiştir. Çok değişkenli istatistik analiz tekniklerinden kanonik korelasyon analizi ile bağımsız değişkenlerden oluşan set ile bağımlı değişkenlerden oluşan set arasındaki korelasyonun düzeyi incelenmektedir (Afifi ve Clark, 1996).

Kanonik korelasyon analizi sonucundan yola çıkarak hesaplanan I. Dönem YÖK ortak zorunlu derslerdeki başarı puanlarına ilişkin bileşke fonksiyonu "u1" ile II. dönem YÖK 5ı derslerdeki puanlarına ilişkin bileşke fonksiyonu "v1" kanonik değişkenlerinin öğrencilerin lisans genel not ortalamalarını manidar yordayıp yordamadığına ilişkin aşamalı regresyon analizi yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin I. ve II. Dönem ortak zorunlu derslerdeki akademik başarı puanlarının lisans genel not ortalamalarını yordayıp yordamadığını incelemek için aşamalı regresyon analizi yapılmıştır. Aşamalı regresyon analizi yönteminde, varyansı açıklama oranına göre, en çok katkı sağlayan ve en az katkı sağlayan doğru yordayıcı değişkenler sırasıyla analize alınmakta olup yordayıcı değişkenlerin regresyon modeline yordama gücü bakımından manidar bir katkıda bulunup bulunmadığını test etme imkânı sunmaktadır (Alpar, 2011).

Veri setinde analize başlamadan önce, 25 kayıp verinin yanı sıra, Yabancı Dil 2 verilerine ilişkin 2 uç değer veri setinden çıkarılmıştır. Mahalanobis katsayıları hesaplandığında ise çok değişkenli uç değere rastlanılmamıştır. Veri setinde kanonik korelasyon analizi için değişken sayısının (sekiz) 10 katından fazla örneklem büyüklüğünün (N=122) olması (Tabachnick ve Fidell, 2007) ve 100 ve üstü örneklem büyüklüklerinde birinci kanonik korelasyon katsayısının ($r=.68$, $p>.05$) .50'den fazla olması (Stevens, 2009) örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir. Değişkenlere ilişkin basıklık ve çarpıklık katsayılarının standart hatalarına oranının mutlak değerinin 1.96'dan küçük olduğundan verilerin tek değişkenli normallik sağladığı; artık değerlerin $Y=0$ etrafında toplandığından, doğrusallığın ve çok değişkenli normalliğin sağlandığı belirtilebilir (Mertler ve Vannatta, 2005). Levene Testi ve Box's M istatistiği incelendiğinde, değişkenlere ilişkin eş varyanslılık varsayımı sağlanmıştır ($p>.05$). Tolerans değerleri (.50 ile .93 arasında) ise .10'dan büyük; VIF değerleri (1.07 ile 1.98 arasında) 10'dan küçük, koşul indeksi (CI) değerleri (13.25 ile 23.50 arasında) 30'dan küçük olduğu için çoklu bağlantı problemine rastlanılmamıştır (Tabachnick ve Fidell, 2007). Durbin Watson katsayısı ($1.97<2.00$) incelendiğinde, hataların bağımsızlığının sağlandığı tespit edilmiştir.

BULGULAR

Çizelge 2'de lisans öğrencilerinin I. Dönem ve II. Dönem YÖK (5-ı) derslerindeki akademik başarı puanlarına ilişkin betimsel istatistikler verilmiştir.

Çizelge 2. Öğrencilerin YÖK (5-ı) derslerin akademik başarı puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Değişkenler	\bar{X}	Ss	Medyan	Mod	Çarpıklık	Basıklık
İnkılap 1	67.80	11.37	68.00	68.00	0.09	-.100
Bilgisayar 1	72.69	9.04	74.00	78.00	-0.26	-.640
Türkçe 1	69.90	8.13	70.00	79.00	-0.12	-0.77
Y. Dil 1	73.14	15.59	76.00	73.00	-0.78	-0.19
İnkılap 2	66.42	10.91	67.00	68.00	0.22	-0.39
Bilgisayar 2	62.16	9.37	62.00	54.00	0.02	-0.47
Türkçe 2	72.22	11.14	70.00	70.00	0.30	-0.49
Y. Dil 2	80.68	12.30	82.00	72.00	-0.37	-0.70

N=122

Çizelge 2 incelendiğinde, I. Dönem YÖK (5-ı) derslerin akademik başarı puanlarına ilişkin en yüksek ortalamanın 73.14 ile Yabancı Dil 1 dersine ait olduğu; II. Dönem YÖK (5-ı) derslerin akademik başarı puanlarına ilişkin en yüksek ortalamanın Yabancı Dil 2 ($\bar{X}=80.68$) dersine ait olduğu görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık katsayıları -1 ile +1 aralığında; mod, medyan, ritmetik ortalamalarının yakın değerler olduğu saptanmıştır. Kanonik korelasyon analizi sürecinde I. Dönem ortak zorunlu derslerdeki akademik başarı puanlarına ilişkin set-1 ve II. dönem ortak zorunlu derslerdeki akademik başarı puanlarına ilişkin set-2 olarak analize alınmıştır. İlköğretim Matematik Öğretmenliği öğrencilerinin bağımsız ve bağımlı veri setleri arasındaki Kanonik Korelasyon analizi katsayıları Çizelge 3'te verilmiştir.

Çizelge 3. Bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki korelasyonlar

	Değişken	İnkılap1	Bilg1	Türkçe1	Ydil1	İnkılap2	Bilg2	Türkçe2	Ydil2
SET-1	İnkılap 1	1	.18	.37**	.23*	.39**	.26**	-.01	.14
	Bilg 1	.18	1	.27**	.33**	.20*	.25**	-.11	.34**
	Türkçe 1	.37**	.27**	1	.29**	.08	.29**	-.11	.16
	Y. Dil 1	.23*	.33**	.29**	1	.21*	.30**	-.04	.65**
SET-2	İnkılap 2	.39**	.20*	.08	.21*	1	.21*	-.04	.22*
	Bilg 2	.26**	.25**	.29**	.30**	.21*	1	-.20*	.40**
	Türkçe 2	-.01	-.11	-.11	-.04	-.04	-.20*	1	-.17
	Y. Dil 2	.14	.34**	.16	.65**	.22*	.40**	-.17	1

* p<0.05

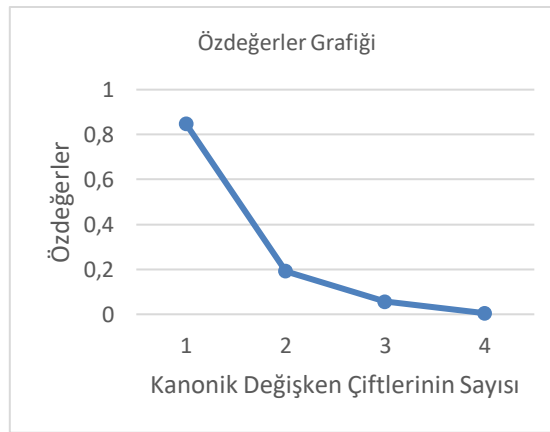
Not: Sol üst köşede I. Dönem derslerinin, sağ alt köşede II. Dönem derslerinin kendi aralarındaki korelasyon katsayıları yer almaktadır.

Kanonik korelasyonda öncelikle birinci dönem YÖK 5-ı derslerindeki akademik başarı puanları (bağımsız değişkenler) arasındaki ilişki miktarları .18 ile .37 arasında değişmektedir. İkinci dönem YÖK 5-ı derslerindeki akademik başarı puanları (bağımlı değişkenler) kendi aralarındaki ilişki miktarları -.20 ila .40 arasında değişmektedir. Bağımsız ve bağımlı değişkenler arasındaki korelasyon değerlerinde ise en yüksek ilişki .65 ile Yabancı Dil I ile Yabancı Dil II arasında iken; en düşük ilişki -.01 ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I ile Türkçe II arasında bulunmuştur. Değişkenler arasındaki ikili korelasyon değerleri .80'in altında olduğu için (Tabachnick ve Fidell, 2007) çoklu bağlantı probleminin olmadığı görülmektedir. Çizelge 4'te kanonik fonksiyonlarının anlamlılık testlerine ilişkin sonuçlar yer almaktadır.

Çizelge 4. Kanonik fonksiyonlarının anlamlılık testlerine ilişkin sonuçlar

	Kanonik Korelasyon	Kanonik R2	Özdeğer	Wilk's Lamda	F	Sd	Hata Sd	p
1	.68	.46	.85	.43	6.99	16.00	348.91	.00
2	.40	.16	.19	.79	3.17	9.00	280.03	.00
3	.23	.05	.06	.94	1.78	4.00	232.00	.13
4	.07	.01	.06	.10	.56	1.00	117.00	.46

Çizelge 4'e göre, I. Dönem dersleri ile II. Dönem derslerine ilişkin kanonik değişken çiftlerine ait korelasyon katsayısı manidar bulunmuştur (p<.05). I. ve II. Dönem dersleri arasındaki ilk kanonik korelasyon katsayısı incelendiğinde .68 düzeyinde doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Birinci kanonik değişken çiftinin ortak varyansın %46'sını; ikinci kanonik değişken çiftinin ortak varyansın %16'sını açıkladığı görülmektedir. Aşağıda kanonik değişken çiftleri için öz değerler grafiği yer almaktadır.

Şekil 1. Özdeğerler grafiği

Birinci kanonik korelasyon çiftine ilişkin özdeğer yüksek iken sonrasında özdeğerlerde sert düşüş olduğundan ve eğitim kaybolmaya başladığı için diğer kanonik korelasyon çiftlerine göre birinci kanonik korelasyon çifti, diğerine göre daha kayda değer (etkili) sonuçlar verdiği ve varyansı daha fazla açıkladığı görülmektedir (Nakip 2003; Tabachnick ve Fidell, 2007). Çizelge 5'te bağımlı ve bağımsız değişkenler için kanonik korelasyon katsayıları yer almaktadır.

Çizelge 5. Bağımsız ve Bağımlı Değişkenlerde Kanonik Korelasyon Katsayıları

Değişken	u1	u2	u3	u4	Değişken	v1	v2	v3	v4
İnkılap 1	-.13	.98	.41	.17	İnkılap 2	-.20	.83	.52	-.28
Bilgisayar 1	-.25	.18	-.22	-1.02	Bilgisayar 2	-.11	.49	-.83	.54
Türkçe 1	.11	-.00	-1.04	.39	Türkçe 2	-.11	.01	.42	.93
Y. Dil 1	-.88	-.44	.26	.40	Y. Dil 2	-.90	-.60	.23	-.08

Açıklanan varyansa en fazla manidar katkısı birinci kanonik korelasyon katsayıları bulunduğu için, kanonik değişkenlerden u1 ve v1 kanonik değişken çiftinin yorumları yapılmıştır. Setlerdeki değişkenlerin kanonik değişkenleriyle korelasyonu incelendiğinde; u1 ve v1 kanonik değişkenler için denklemler: $u1 = (-.13) * \text{İnkılap 1} + (-.25) * \text{Bilgisayar 1} + (.11) * \text{Türkçe 1} + (-.88) * \text{Y. Dil 1}$

$$v1 = (-.20) * \text{İnkılap 2} + (-.11) * \text{Bilgisayar 2} + (-.11) * \text{Türkçe 2} + (-.90) * \text{Y. Dil 2}$$

Yabancı Dil 1 dersi birinci kanonik değişkene en fazla katkısı sağlarken; ikinci kanonik değişkene en fazla katkı sağlayan ders Yabancı Dil 2 dersidir. 1. ve 2. Kanonik değişkene en az katkı sağlayan dersler sırasıyla Türkçe 1 ve Türkçe 2'dir. Çizelge 6'da değişkenlere ilişkin kanonik ve çapraz yükler yer almaktadır.

Çizelge 6. Kanonik ve çapraz yükler

Değişken	u1	u2	u3	u4	Değişken	v1	v2	v3	v4
İnkılap1	-.34	.91	.05	.23	İnkılap1	-.23	.37	.01	.02
Bilgisayar1	-.53	.20	-.34	-.75	Bilgisayar1	-.36	.08	-.08	-.05
Türkçe1	-.26	.28	-.88	.30	Türkçe1	-.17	.11	-.20	.02
Yabancidil1	-.97	-.16	-.02	.21	Yabancidil1	-.65	-.06	-.01	.01
Değişken	v1	v2	v3	v4	Değişken	u1	u2	u3	u4
İnkılap2	-.41	.80	.38	-.22	İnkılap2	-.28	.32	.09	-.02
Bilgisayar2	-.49	.42	-.72	.27	Bilgisayar2	-.33	.17	-.17	.02
Türkçe2	.07	-.02	.53	.85	Türkçe2	.05	-.01	.12	.06
Yabancidil2	-.97	-.22	-.06	-.09	Yabancidil2	-.66	-.09	-.01	-.01

Kanonik değişkenler (u1 ve v1) ile 51 dersleri akademik başarı puanlarına ilişkin değişkenler arasındaki kanonik yük değerleri .30'un üstünde olduğundan ilgili değişkenlerin kümenin bir parçası olduğu ifade edilebilir (Parlak ve Tatlıdil, 2013; Tabachnick ve Fidell, 2007).

Birinci kanonik değişken (u1) kümesinin elde edilmesinde en yüksek faktör yükü .97 düzeyinde Yabancı Dil 1; en düşük faktör yükü ise öğrencilerin Türkçe 1 akademik başarı puanlarıdır. Çapraz yükler incelendiğinde, v1 kümesinin elde edilmesinde en yüksek faktör yükü Yabancı Dil 1 dersi, en düşük katkıyı .17 Türkçe 1 dersinin yaptığı görülmektedir.

V1 kanonik değişken kümesinin elde edilmesinde en yüksek faktör yükü .97 düzeyinde Yabancı Dil 2 en düşük faktör yükü ise öğrencilerin Türkçe 1 akademik başarı puanlarına aittir. Çapraz yükler incelendiğinde, u1 kanonik değişken kümesinin elde edilmesinde en yüksek katkıyı .66 ile Yabancı Dil 2 dersi en düşük katkıyı .05 ile Türkçe 2 dersinin yaptığı görülmektedir. Çizelge 7'de açıklanan varyanslar ve gereksizlik katsayıları yer almaktadır.

Çizelge 7. Bağımsız ve bağımlı değişkenlere ait açıklanan varyanslar ve gereksizlik katsayıları

Kanonik Değişken	Açıklanan Varyans	Gereksizlik Katsayısı	Açıklanan Varyans	Gereksizlik Katsayısı
1	.35	.16	.34	.155
2	.24	.04	.22	.04
3	.22	.01	.23	.01
4	.19	.00	.21	.00
Toplam	1.000	.21	1.000	.21

Çizelge 7'de I. Dönem derslerindeki toplam gereksizlik indeksi incelendiğinde, varyansın %21'i, II. Dönem dersleri tarafından açıklanmaktadır. I. dönem derslerinde, u1 kanonik değişkeninin gereksizlik katsayısı %16 ve açıklanan varyansa katkısı %35'tir. Buna göre, u1 ile öğrencilerin I. Dönem 51 derslerindeki akademik başarı puanları arasında yeterli düzeyde bir korelasyon bulunduğu belirtilebilir. II. Dönem derslerindeki toplam gereksizlik indeksi incelendiğinde, varyansın %21'i, I. Dönem dersleri tarafından açıklanmaktadır. II. Dönem derslerinde, v1 kanonik değişkeninin gereksizlik katsayısı %16 ve

açıklanan varyansa katkısı %34'tür. Bu doğrultuda v1 ile öğrencilerin I. Dönem 5ı derslerindeki akademik başarı puanları arasında yeterli düzeyde bir korelasyon bulunduğu söylenebilir. Çizelge 8'de öğrencilerin I. ve II. Dönem 5ı derslerdeki akademik başarı puanlarından elde edilen kanonik değişkenlerin (u1 ve v1) lisans genel başarı not ortalamalarını yordamasına ilişkin aşamalı regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Çizelge 8. Aşamalı regresyon analizi sonuçları

	R	ΔR^2	B	SH_B	β	t	p
Adım 1							
Sabit			1.48	.20		7.38	.00
V1	.52	.27	.01	.00	.52	6.68	.00
U1	-	-	-	-	.20	1.88	.06
Toplam		$R^2 = .27$	$F_{(2,119)} = 44.66$				.00

Çizelge 8'e göre, öğrencilerin lisans genel not ortalamalarının yordanmasına ilişkin katkıları bakımından II. dönem 5ı derslerdeki puanlarından elde edilen bileşke fonksiyonu "v1" kanonik değişkeni manidar yordayıcı iken (t=6.68, p<.05), I. Dönem 5ı derslerdeki akademik başarı puanlarına ilişkin bileşke fonksiyonu "u1" kanonik değişkeninin manidar yordayıcısı olmadığı (t=1.88, p>.05) sonucuna ulaşılmıştır.

Analize önce öğrencilerin LGNO'daki varyansa %27 ile en çok katkı sağlayan "v1" kanonik değişkeni alınmıştır (p<.05). İkinci aşamada ise "u1" kanonik değişkeni analize alınsa da açıklanan varyansa katkısının manidar olmadığı saptanmıştır (p>.05). Tek aşamada oluşturulan modelin regresyon denklemi [$F_{(2,119)} = 44.67$, p < .05] manidar olup aşağıdaki gibidir:

$$LGNO = 1.48 + .013*(v1)$$

Çizelge 9'da öğrencilerin I. Ve II. Dönem ortak zorunlu derslerdeki akademik başarı puanlarının lisans genel not ortalamalarını yordamasına ilişkin aşamalı regresyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Çizelge 9. Öğrencilerin I. ve II. dönem ortak zorunlu derslerdeki akademik başarı puanlarının lisans not ortalamalarını yordamasına ilişkin aşamalı regresyon analizi sonuçları

	R	ΔR^2	B	SH_B	β	t	p
Adım 1							
Sabit			1.84	.16		11.24	.00
Y. Dil-2	.48	.23	.01	.00	.48	5.99	.00
Adım 2							
Sabit			1.46	.18		7.79	.00
Y. Dil-2			.01	.00	.36	4.30	.00
Bilgisayar-2	.56	.08	.01	.00	.31	3.78	.00
Adım 3							
Sabit			1.14	.22		5.05	.00
Y. Dil-2			.01	.00	.30	3.55	.00
Bilgisayar-2			.01	.00	.29	3.49	.00
Bilgisayar-1	.59	.04	.01	.00	.20	2.50	.01
Toplam		$R^2 = .35$	$F_{(3,118)} = 20.96$				.00

Öğrencilerin lisans genel not ortalamalarının yordanmasında en çoktan en aza doğru manidar katkıları bakımından sırasıyla yabancı dil 2 dersi (t=5.99) akademik başarı puanları ile bilgisayar 2 dersi (t=3.78) ve bilgisayar 1 (t=2.50) akademik başarı puanları yapmıştır. Analize ilk aşamada öğrencilerin LGNO'daki varyansa %23 ile en çok katkı sağlayan yabancı dil 2 dersi akademik başarı puanları alınmıştır (p<.05). İkinci aşamada Bilgisayar 2 dersi akademik başarı puanları %8.30, üçüncü aşamada ise Bilgisayar 1 dersi akademik başarı puanları %3.50 aşamada LGNO'daki toplam varyansa katkıda bulunmuştur. Üç aşamada oluşturulan modelin regresyon denklemi [$F_{(3,118)} = 20.96$, p < .05] manidar olup aşağıdaki gibidir:

$$LGNO = 1.13 + .007*(yabancı dil 2) + .009*(Bilgisayar 2) + .007*(Bilgisayar 1)$$

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Lisans öğrencilerinin birinci dönem ortak zorunlu derslerdeki başarı puanlarından elde edilen "u1 kanonik değişkeni" ile ikinci dönem ortak zorunlu derslerdeki başarı puanlarından elde edilen "v1 kanonik

değişkeni" arasında yeterli düzeyde kanonik korelasyon bulunmuştur. Aşamalı regresyon analizleri sonucunda ise, ikinci dönem 5ı derslerdeki başarı puanlarının bileşkesi "v1" değişkeni ve Yabancı Dil II Bilgisayar I-II akademik başarı puanları LGNO'nun manidar yordayıcısı bulunmuştur. Birinci dönem 5ı derslerdeki başarı puanlarının bileşkesi "u1" değişkeninin, Türkçe I-II, Yabancı Dil I ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II başarı puanlarının LGNO'nun manidar yordayıcısı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

MEB'in eğitim amaçları ile YÖK'ün amaçlarının toplumun bütünleşmesi anlamında birbiri ile uyumlu olmalıdır. Bu nedenle ortak derslerin birinci döneminde başarı düzeyinin ikinci döneme göre düşük olması oldukça düşündürücüdür. Lisans öğrencileri ortak derslerde yer alan kazanımların öncülü (ön koşulu) düzeyindeki kazanımları başararak lisans öğrenim sürecine başladıkları bilinmektedir. Bu nedenle MEB'ten mezun olan öğrencilerin lisans birinci dönemde, ikinci döneme göre 5ı dersleri bakımından daha düşük ortalamaya sahip olmaları nedeniyle bu dersler, aşamalılık, birikimlilik, öğrencilerde hazırbulunuşluk yaratamaması açısından sorgulanmalıdır.

Öğrencilerin derslere katılımlarının ve başarılarının düşük olması sebeplerinden biri de onların yeni ortama uyumu ve öğrenme sürecinde karşılaştıkları uyum sorunları ve uzaktan eğitim için gerekli yeterliklere sahip olmamasıdır (Johnson, 2008). Üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin uyum sağlamakta güçlük yaşadığını belirten çalışmalar bulunmaktadır (Erdoğan, Şanlı ve Bekir, 2005). Ortak zorunlu dersler, ağırlıklı olarak üniversite birinci sınıfta verilmesinden dolayı öğrencilerin uzaktan eğitim için hazırbulunuşluk düzeyleri, yüz yüze eğitime alışık olmaları, öğrencilerin derslere yönelik ilgi ve akademik performanslarını etkilemektedir (Golladay, Prybutok ve Huff, 2000).

Üniversite öğrencilerinin alanlarında yayınlanan yabancı kitapları, makaleleri ve alanlarındaki gelişmeleri takip edebilmeleri için belli bir seviye yabancı dil yeterliği kazandırabilmek adına üniversitelerde yabancı dil zorunlu ders olmuştur (Ünal ve Özdemir, 2008). Ortak zorunlu derslerden olan yabancı dil İngilizce dersine yönelik yapılan çalışmalarda, öğrenciler, uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamasında öğretim elemanlarının etkili öğretim yöntem ve teknikler kullanmadığını, derslerde yalnızca gramer bilgisi işlendiğini, içeriğin basit ve yetersiz olduğunu, sınavların basit olduğu belirlenmiş ve bu problemler çözümlenmedikçe uygulanan öğretim yöntemi farketmeksizin öğrencilerin İngilizce derslerine yönelik gereksiz ders algıları ve olumsuz tutumlarının devam edeceği saptanmıştır (Eroğlu ve Kalaycı, 2020). Ayrıca, yabancı dil İngilizce'yi öğrenmede, üniversitelerdeki öğrencilerin çoğunun zorluk yaşadığı (Çakıcı, 2007); ortaöğretimde hazırlık okuyup hazırbulunuşluk düzeyleri yüksek öğrencilerin başarılarının yüksek olduğu (Ünal ve Özdemir, 2008) belirlenmiştir. Bunların yanı sıra, öğrencilerin hepsinin aynı geçmiş öğrenmelere sahip olmamalarının öğrenciler için sorun oluşturduğu ve bu nedenle açık ve uzaktan öğrenme sistemini kullanmaktan kaçındıkları sonucuna ulaşılmıştır (Sümer, 2016).

Öğrencilerin İngilizce konuşma ve yazma gibi becerilerinin gelişebilmesi için yabancı dil derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi doğru bulunmamaktadır (Ekmekçi, 2014). Yaman'a (2015) göre, yabancı dil derslerinde karşılıklı etkileşim önemli olmasına rağmen, asenkron derslerde öğretim elemanının karşısında iletişime geçebileceği öğrencilerin bulunmaması, öğretim elemanının motivasyonunu düşürmekte; senkron derslerde ise yüz yüze iletişimin ötesinde karşılıklı etkileşim olsa da sanal ortamda yapay iletişim gerçekleştiriliyor olması, hem öğretim elemanının aktarma kalitesini hem de öğrencinin derse ilişkin algısını olumsuz etkilemektedir. Uzaktan eğitim ile bilgisayar okuryazarlığının öğretimine ilişkin yapılan çalışma incelendiğinde ise, öğrenciler mekân ve zamandan bağımsız öğrenme ortamının olmasına; öğretmenler ise sistematik ve iyi yapılandırılmış ders içeriğine odaklanmaktadır (Cabi, 2018).

Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılapları ve Türk Dili derslerindeki başarı notlarının, LGNO'daki açıklanan varyansa anlamlı katkıda bulunmadığı görülmektedir. Bu derslerin Yükseköğretim Kanununda belirtilen amaçlarda yer alan toplumsal bütünleşme ve kolektif bilinç yaratma işlevini (YÖK, 2022) gerçekleştirmediğini düşündürmektedir. Kan (2010), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin toplumu ayakta tutan kişisel, ahlâki ve toplumsal değerlerin yeni nesillere aktarılması bakımından sağlıklı toplumsal yapı oluşturmak için önemli yere sahip olduğunu vurgulamaktadır. Öğretmen adaylarından hak ve sorumlulukların bilincinde ve devletine bağlı, vatan ve millet sevgisine sahip, demokratik niteliklere sahip olması beklenmektedir (Seferoğlu, 2004; Çınar, 2008). Atatürk ilke ve İnkılapları ve Türk dili derslerinin amaçları, toplumsal oydaşma (uzlaş) yaratma sürecinde Türkiye Cumhuriyeti'nin temel değerlerine ve anayasal dilin kullanımına işaret etmektedir. Bu nedenle, bu dersler üzerinden Türkiye

Cumhuriyeti'nin temel değerlerinin kazandırılması ve anayasal dilin nitelikli öğretimi önem arz etmektedir.

Ortak zorunlu derslerden olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersine yönelik yapılmış çalışmalarda, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin tüm öğretim kademelerinde verildiği ve benzer hedef davranışları kazandırdığı ve konuların tekrarlandığı belirtilmiştir (Safran, 2006). Öğrencilerin bu dersi, alan derslerinde odaklanmasına engel olan dersler olarak gördükleri saptanmıştır (Fuess ve Mitchell, 2011). Ayrıca dersin kapsam, eğitim durumları ve ölçme ve değerlendirme boyutları açısından kapsamlı değişikliklere ihtiyacı olsa da öğrencilerin dersi faydalı buldukları ve zorunlu olmasını uygun gördükleri ortaya çıkmıştır (Doyran ve Doyran, 2013). Bunun yanı sıra, kapsamının güncellenmesi gerektiği (Babaloğlu, 2013); dersi veren öğretim elemanlarının mesleki yeterlilik ve kişilik özellikleri bağlamında değerlendirilmesi gerektiği (Eraslan ve Kaşkaya, 2011) sonuçlarına ulaşılmıştır.

Türkiye'de yükseköğrenime başlayan öğrencilerin çoğunluğu ana dilinin kurallarını yeterince kavramamaktadır (Karadağ, 2003). YÖK tarafından belirlenen çerçeve programa göre, Türk Dili dersinin hedefleri arasında, anadil kullanımı bilincine sahip gençler yetiştirmenin yanı sıra Türkçenin yazılı-sözlü anlatımda dili kullanma becerisi yapı ve özelliklerini kazandırmak yer almaktadır (Cemiloğlu, 2004). Zorunlu ortak ders Türk Dili dersi bağlamında üniversite öğrencilerinden beklenen hedefler ile ortaöğretimde öğrenciden beklenen hedefler birbirine benzer olması nedeniyle, Türk Dili dersleri üniversite öğrencileri tarafından genellikle yük ve gereksiz görülmektedir (Akkaya ve Sevindi, 2015). Alan uzmanları tarafından yapılan Yükseköğretimde Türk Dili Çalıştayı sonrası sorunların, çerçeve program, fiziki koşullar, dersin adı, eğitim-öğretim araç gereçleri, sosyo-kültürel ortam, dersi veren öğretim elemanının niteliği ve öğrenci kaynaklı olduğu belirtilmiştir (Karataş, 2013).

Ortak zorunlu derslerden olan Türk Dili dersinin öğretim programının uygulanmadığı, dersin yetersiz bulunduğu (Vural, 2007); dersin çağın şartlarına uymadığına (Yavuz, 2012); derse yönelik öğrencilerin olumsuz tutum sahibi olması ve lisans öncesi yetersiz Türkçe eğitiminin verildiğine (Karataş, 2013) ilişkin sorunlar saptanmıştır. Ayrıca Türk Dili Dersi'nin uzaktan eğitimle verilmesinin, programın uygulanmasına yönelik birçok sorunu beraberinde getirdiği belirtilmiştir (Ömeroğlu, 2018). Bu nedenle, ana dili bilinci kazandırması amacı taşıyan bu önemli ortak zorunlu Türk Dili ders programlarının gözden geçirilmesi ve derse ilginin artırılması gerekliliği vurgulanmıştır (Kolçak ve Şimşek, 2020).

Uzaktan eğitimin az gelişmiş bölgelerde fırsat eşitliğini sağlamak için önemli bir araç olduğunu vurgulayan çalışmalar (Li, Zhou ve Fan, 2014) bulunsa da Akbaba ve diğerleri (2016) ve Eroğlu ve Kalaycı (2022) tarafından yapılan araştırmalarda, uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen derslerde öğrenme öğretme süreçlerinin yetersizliği, ölçme ve değerlendirme boyutlarının etkin bir şekilde gerçekleştirmediği, dersin içerik boyutunun ders kitabı ile sınırlı olduğunu belirlemişlerdir. Benzer şekilde, çevrimiçi derslerde öğrencilerin derse katılımlarının, performanslarının ve ilgilerinin düşük olduğunu ve öğretim elemanlarının, derslerini çevrimiçi anlatmaya yönelik dirençli olduğu (Gürer, Tekinarslan ve Yavuzalp, 2016); sanal öğrenme ortamında canlı derslere katılımın olmaması, programdaki uyum eğitiminin eksikliği, zamandan ve mekândan bağımsız olamama, öğrencilerin açık ve uzaktan öğrenme veya konularla ilgili deneyimlerinin olmaması, etkileşimlerde yetersizlik, tasarımdan kaynaklı diğer sıkıntılar gibi birtakım problemlerin olduğu (Sümer, 2016) sonuçlarına ulaşılmıştır.

İşlevselci paradigmaya göre, toplumda yer alan her bireyin bir rolü vardır. Bu roller anayasal ve toplumsal düzenin devamı için önemlidir ve bireylere eğitim kurumlarında kazandırılır. Toplumda genç bireylerin anayasal düzene ve toplumun bütünlüğüne zarar veren olgulara karşı bilinçlendirme sürecinde bu zorunlu ortak derslerin işlevi olduğu söylenebilir. Bu nedenle bu dersler üzerinden toplumun ve anayasal düzenin devamı bağlamında YÖK Kanununun amaçlarına ulaşılacak şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Toplumsal bütünlüşme ve kolektif bilinç oluşturma sürecinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel değerlerinin kazandırılması ve anayasal dilin öğretimi, eğitim kurumlarının önemli birer görevidir. Böylece toplumun kendini devam ettirme süreci, eğitim kurumlarının diğer nesillere ortak değerlerinin aktarımı ile mümkün hale gelebilmektedir. Bu araştırmanın sınırlılıkları doğrultusunda, temel değerlerin kazandırılması hususunda, anayasal kurumlar olan üniversitelerin işlevlerini yeterince yerine getirememesi açısından düşündürücüdür. Bu nedenle uzaktan eğitimle verilen bu derslerin öğretim

programlarının, öğretim sürecinin yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmalar yapılması, dersi veren öğretim üyelerinin ve ders materyallerinin yeterliliğinin incelenmesi önerilmektedir.

Lisans öğrencilerinin birinci dönem ortak zorunlu derslerdeki başarı puanları ile ikinci dönem ortak zorunlu derslerdeki başarı puanları arasında kabul edilebilir düzeyde kanonik korelasyon bulunması, bu derslerin aşamalılığı, birbirlerine hazırbulunuşluk sağlamaları ve içerikte yer alan bilgilerin birikimli ilerlediğini göstermektedir. Program geliştirme ilkelerine göre, birinci dönem ve ikinci dönem dersleri arasında ilişkinin olması uygundur. Bu durum derslerin aşamalılığı, birbirlerine hazırbulunuşluk sağlamaları ve içerikte yer alan bilgilerin birikimli ilerlemesi ile açıklanabilir. Fakat birinci dönem (5-1) derslerdeki akademik başarı puanlarından oluşturulan "u1" kanonik değişkeni, LGNO'nun manidar yordayıcısı değilken, ikinci dönem (5-1) derslerdeki akademik başarı puanlarından oluşturulan "v1" değişkeni, manidar yordayıcısı bulunmuştur. Lisans öğrencileri ortak derslerde yer alan kazanımların öncülü düzeyindeki kazanımları başararak lisans öğrenim sürecine başlamaları beklenmektedir. Fakat bu durumun gerçekleşmemesinin nedeni, Milli Eğitim Bakanlığı'nda ve üniversitelerin birinci sınıflarında yer alan bu derslerin aşamalılık ve birikimlilik bağlamında öğrencilerde hazırbulunuşluk oluşturmada yetersiz kalmasından kaynaklı olabilir. Bu bağlamda, MEB ve YÖK işbirliği ile öğrencilerin hem uzaktan eğitim için gerekli yeterliklere sahip olmalarını sağlayacak şekilde hem de bu derslerin aşamalılık ve birikimlilik özelliklerine sahip olmalarına yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

Pandemi öncesi 2018 yılında, Bilgisayar I ve Bilgisayar II dersi ortak zorunlu ders olmaktan çıkarılmıştır. İkinci dönem derslerdeki akademik başarı puanlarının bileşkesinin (v1) ve Yabancı Dil II ile Bilgisayar I-II akademik başarı puanlarının, LGNO'nun manidar yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, 21. Yüzyıl değerlerinde yer alan bilgi iletişim teknolojilerini kullanma ve çok kültürlü iletişim yeterlilikleri ile uyumaktadır. Dolayısıyla pandemi, doğal afetler (deprem, sel vb.) döneminde ve sonrasında, önemini daha da hissettiren dijital yetkinliklerin değer kazandığı günümüz dünyasında Bilgisayar derslerinin Yükseköğretim Kanununun 5. Maddesinin 1 bendinde yer alan "(5-1) dersleri" yeniden yer alması hususunda gerekli çalışmaların yapılması önerilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Afifi, A. A., & Clark, V. (1996). *Discriminant analysis. In Computer-aided multivariate analysis* pp. 243-280. Springer.
- Akbaba, B., Kaymakçı, S., Birbudak, T., & Kılcan, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitimle Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi öğretimine yönelik görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 9(2).
- Akkaya, N. ve Sevindi, Z. E. (2015). Üniversitelerde okutulan ortak zorunlu Türk dili derslerine yönelik tutum ölçeği geliştirme. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 92-103.
- Alpar, R. (2011). *Uygulamalı çok değişkenli istatistiksel yöntemler*. Detay Yayıncılık.
- Babalolu, R. (2013). Yükseköğretimde "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" dersi (Amaç, kapsam ve güncel tartışmalar ışığında), *Tarih Okulu Dergisi*, 6(16), 589-603.
- Bower, B. (2001). Distance education: Facing the faculty challenge. *Online Journal of Distance Learning Administration*. 4(2).
- Cabi, E. (2018). Uzaktan eğitim ile bilgisayar okuryazarlığı öğretimi: eğitimci deneyimleri. *Başkent University Journal of Education*, 5(1), 61-68.
- Cemiloğlu, M. (2004). Üniversitelerde okutulan Türk Dili dersi ile ilgili tespitler değerlendirmeler ve öneriler. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2), 173-182.
- Çakıcı, D. (2007). The attitudes of university students towards English within the scope of common compulsory courses. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (3), 21-35.
- Çınar, İ. (2008). İlköğretimin önemi ve öğretmen. *Eğitim Dergisi*, 20, 1-28.
- Doyran, F. & Doyran, M. (2013). Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi zorunlu ders olmalı mı? Üniversite öğrencilerinin görüş ve önerileri, *Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(3), 163-177.
- Durkheim, E. (1956). *Education and sociology*. (S. Fox, Çev.). Free Press.
- Durkheim, E. (1964). *Moral education: A study in theory and application of the sociology of education*. Free Press
- Ekmekçi, E. (2014). *Distance Education in Foreign Language Teaching: Evaluations from the Perspectives of Freshman Students*. IETC 2014 Konferans Bildirisi, Chicago, 390-397.

- Eraslan, C., & Kaşkaya, A. (2011). Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi'nin Uygulanmasına yönelik öğretim üyesi görüşleri: sorunlar ve çözüm önerileri. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 27(80), 325-350.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S., & Bekir, H. Ş. (2005). Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479-496.
- Eroğlu, F., & Kalaycı, N. (2020). Üniversitelerdeki zorunlu ortak derslerden Türk dili dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamalarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 1001-1027.
- Eroğlu, F., & Kalaycı, N. (2022). Üniversitelerdeki Zorunlu Ortak Derslerden Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamalarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(34), 474-511.
- Fidan, M., Debbag, M. & Çukurbaşı, B. (2018). Ortak zorunlu derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesine ilişkin öğrenci görüşleri. The 6th International Congress on Curriculum and Instruction (ICCI –EPOK) Kars, Türkiye.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill Companies.
- Fuess, S. M. Jr. & Nancy D. M. (2011). General education reform: opportunities for institutional alignment. *Journal of General Education*, 60 (1), 1-15.
- Golladay, R., Prybutok, V. & Huff, R. (2000). Critical success factors for the online learner. *Journal of Computer Information Systems*, 40(4), 69-71.
- Gürer, M. D., Tekinarslan, E. & Yavuzalp, N. (2016). Çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 47- 78.
- Işıklı, E. (2017). Buharkent meslek yüksekokulu'nda örgün öğretim programındaki öğrencilerin "5i" uzaktan öğretim derslerine karşı tutumları. *Ejovoc*, 94-101.
- Johnson, A. E. (2008). A nursing faculty's transition to teaching online. *Nursing Education Perspectives*, 29(1), 17-22.
- Kan, Ç. (2010). Sosyal bilgiler dersi ve değerler eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(187), 138-145.
- Kapucu, N. K., & Uşun, S. (2020). Üniversitelerde ortak zorunlu derslerin öğretiminde uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 8-27.
- Karadağ, M. (2003). *Kuram yöntem bağlamında yazılı sözlü anlatım*. Ürün yayınları.
- Karataş, M. (2013). Üniversitelerdeki Türk Dili dersi ve türkçe konusundaki tutumlar. *Turkish Studies*, 8(1), 1881-1898.
- Kocatürk Kapucu, N. & Adnan, M. (2021). Uzaktan eğitimde bir etki değerlendirme çalışması: MSKÜ örneği. *Journal of Continuous Vocational Education and Training*, 4(1), 1-18.
- Kocatürk Kapucu, N. & Uşun, S. (2020). Üniversitelerde ortak zorunlu derslerin öğretiminde uzaktan eğitim uygulamaları. *AUAd*, 6(1), 8- 27.
- Kolçak, Ş. & Şimşek N. D. (2020). Üniversitelerde okutulan ortak Türk dili dersine yönelik öğrenci tutumlarının incelenmesi. *Pearson Journal of Social Sciences & Humanities*, 5(7), 389-397.
- Korkmaz, M., Kalkan, N., Doğan, A., Doğruluk, M. & Aydın, C. (2018). Hacettepe Üniversitesi'nde uzaktan eğitim yöntemi ile okutulan Türk dili derslerinin başarı oranlarının ön lisans ve lisans programlarında karşılaştırılması. *Mesleki Bilimler Dergisi (MBD)*, 7 (2), 207-215.
- Li, F., Zhou, M. & Fan, B. (2014). Can distance education increase educational equality? Evidence from the expansion of Chinese higher education. *Studies in Higher Education*, 39(10), 1811-1822.
- Lu, F., Liu, Z. & Liu, Z. (2018). "Smart phone endowed intelligent teaching for university general education curriculum in China", IEEE International Conference on Teaching, Assessment, and Learning for Engineering (TALE), pp.690-695. Wollongong, Australia.
- McLean, J. (2006). Forgotten faculty: stress and job satisfaction among distance educators. *Online Journal of Distance Learning Administration*, IX(II).
- Mertler, C.A. & Vannatta, R.A. (2005). *Advanced and multivariate statistical methods*. Pyrczak Publishing.
- Nakip, M. (2003). *Pazarlama araştırmaları teknikler ve (SPSS destekli) uygulamalar*. Seçkin Yayıncılık.
- Newton, R.R. (2000). Tensions and models in general education planning. *Jge: The Journal of General Education*, 49(3).
- Ömeroğlu, A. F. (2018). Dil bilgisi öğretiminin 2004-2017 yılları arası Türkçe dersi öğretim programları açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(1), 260-280.
- Parlak, B. & Tatlıdil, H. (2013). 8. sınıf öğrencilerinin okul başarıları ile test puanları arasındaki ilişkinin çok boyutlu incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24, 335-350.
- Ritzer, G. ve Stepnisky, J. (2019). *Sosyoloji Kuramları*. (H. Hülür, Çev.) Deki Yayınları.

- Safran, M. (2006). *Tarih eğitimi makaleler ve bildiriler*. Gazi Kitabevi
- Sağdıç, M. (2020). Türkiye’de öğretmen yetiştirmenin genel kültür meselesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 43, 1-15.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlilikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.
- Stevens, J.P. (2009). *Applied multivariate statistics for the social sciences*. Taylor and Francis Group.
- Sümer, M. (2016). Sanal derslere ilişkin öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (27/3).
- Swingewood, A. (1998). *Sosyolojik düşüncenin kısa tarihi*. (O. Akınhay, Çev.) Bilim ve Sanat Yayınları.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Allyn and Bacon.
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf Yönetimi* Ankara: Pegem Yayınları (3.Baskı).
- Ünal, M. ve Özdemir, M.Ç. (2008). Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarıya etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(1), 13-22.
- Vural, H. (2007). Üniversitelerde okutulan Türk Dili dersi üzerine. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*. Cilt: XCIII. Sayı: 669. Eylül.
- Yaman, İ. (2015). Üniversitelerde zorunlu İngilizce (5ı) derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin artı ve eksileri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 967-984
- Yavuz, R. İ. (2012). *Türkçe eğitim programlarındaki değiştirilebilir zorunlu derslerle seçmeli derslerin devlet üniversiteleri ölçeğinde değerlendirilmesi* (Tez No. 323457) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi-Kayseri]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- YÖK, (2022). Yükseköğretim Kanunu (2022, Ekim 29). Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2547.pdf>